

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

10 ביולי 2018

803

כ"ז בתמוז התשע"ח

עמוד

הצעת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (תיקון מס' 17) (תכנית למגורים בתחום שכונת מגורים קיימת בגן לאומי), התשע"ח-2018. 268

הצעת חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (תיקון מס' 17) (תכנית למגורים בתחום שכונת מגורים קיימת בגן לאומי), התשע"ח-2018*

- הוספת סעיף 30א 1. בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, אחרי סעיף 30 יבוא:
- "תכנית למגורים בתחום שכונת מגורים קיימת בגן לאומי (א) בסעיף זה - "שכונת מגורים" - שכונה בתחום רשות עירונית שבתחומה נמצאים עשרות מבנים המשמשים למגורים; "רשות עירונית" - כהגדרתה בחוק התכנון.
- (ב) על אף האמור בכל דין, תכנית בתחום גן לאומי יכול שתהיה תכנית המייעדת קרקע למגורים בתחום שכונת המגורים שהיתה קיימת ביום הכרזתו של הגן כאמור כגן לאומי, לרבות השימושים הנלווים לאותה שכונת מגורים, ובלבד שהתקיימו כל אלה:
- (1) הגן הלאומי נמצא בתחום רשות עירונית;
 - (2) במועד אישור התכנית שבה יועד השטח לגן לאומי היתה קיימת בשטח הגן הלאומי שכונת מגורים;
 - (3) שכונת המגורים קיימת בתחום הגן הלאומי ביום הגשת התכנית למוסד התכנון.

ד ב ר י ה ס ב ר

ואולם החוק, הן בנוסחו הקודם והן בנוסחו הנוכחי, לא הסדיר את המקרים הייחודיים שבהם בעת הכרזתו של הגן הלאומי היתה קיימת בתחומה שכונת מגורים ונדרש פיתוח הן של שכונת המגורים והן של הגן הלאומי. הסדרה זו מתחייבת לשם הגנה על ערכי טבע ונוף, שיש בהם עניין של מודע, של ארכיאולוגיה ושל נוי, לצד שמירה על זכויות התושבים בשכונת המגורים ועל התפתחותה הטבעית, ללא פגיעה בגן הלאומי ובשכונה. ללא הסדרה חוקית כאמור, מחד גיסא אי-אפשר להסדיר את מבני השכונה ולאפשר פיתוח הכרחי בשטח המבונה, ומאידך גיסא הגן הלאומי עצמו נפגע עקב בנייה בלתי חוקית בשכונה, ואף ערכים היסטוריים, ארכיאולוגיים או נופיים נפגעים פעמים רבות.

חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998, החליף את חוק גנים לאומיים ושמורות טבע, התשכ"ג-1963, אך מטרת החוק המקורי נותרה בעינה - הגנה על השטחים הפתוחים במדינת ישראל ויצירת שטחי נופש טבעי, כאמור בדברי ההסבר לחוק:

"קיומם של מרכזי אוכלוסין גדולים וצפופים מחייב לדאוג בעוד מועד ליעוד שטחים מתאימים לגנים לאומיים ולהכשרתם כמקומות נופש... צורך אחר הוא השמירה על ערכי טבע ונוף, הצמח והחי שיש בהם עניין של מודע ושל נוי... מאחר שגם גנים לאומיים וגם שמורות טבע מוקמים, דרך כלל, במקומות שאינם מיושבים עדיין...". (הצעות חוק 528, מיום י"ט באב התשכ"ב (19 באוגוסט 1962), עמ' 320).

* הצעת חוק מס' 4135/20/פ (מספר פנימי: 2012644): הועברה לוועדה ביום כ"ה בתמוז התשע"ז (19 ביולי 2017).
1 ס"ח התשנ"ח, עמ' 202; התשע"ח, עמ' 662.

(4) הגן הלאומי משמש להנצחת ערכים ארכיאולוגיים הנמצאים בחלקם בתת-הקרקע מתחת לשכונת המגורים, ולפי התכנית החלה ערב תחילתו של חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה (תיקון מס' 17) תכנית למגורים בתחום שכונת מגורים קיימת בגן לאומי. התשע"ח-2018, עיקר השטח המיועד לשכונת המגורים מוגדר כשמור לחפירות ארכיאולוגיות;

(5) בתכנית ניתן משקל הולם לשמירה על הערכים ההיסטוריים, הנופיים והארכיאולוגיים שבגן הלאומי ולהנגשתו של הגן הלאומי לציבור.

(ג) תכנית כאמור בסעיף קטן (א) תוגש באישור הרשות וכן באישור השר לאחר שקבע, בהתייעצות עם המועצה, כי גריעת שטח שכונת המגורים, כולו או חלקו, תפגע מהותית בתכלית הגן הלאומי.

(ד) לא תופקד תכנית כאמור בסעיף קטן (א) אלא באישור הרשות ולא תאושר אלא באישור שר האוצר, השר, הרשות, רשות העתיקות והרשות העירונית; החלטה בדבר אישור כאמור תינתן בתוך 60 ימים מיום שהתכנית הועברה לגורמים האמורים.

(ה) הוראות חוק זה החלות על גן לאומי ימשיכו לחול בתחום התכנית גם לאחר אישור תכנית כאמור בסעיף זה, ואין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהן או מסמכויות הרשות הנתונות לה מכוחן.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן, מוצע לקבוע כי התכנית תוגש באישור הרשות לשמירת הטבע והגנים וכן באישור השר להגנת הסביבה, לאחר שקבע, בהתייעצות עם המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, כי גריעת שטח שכונת המגורים, כולו או חלקו, תפגע מהותית בתכלית הגן הלאומי. תכנית כאמור לא תופקד אלא באישור הרשות לשמירת הטבע והגנים ולא תאושר אלא באישור שר האוצר, השר להגנת הסביבה, הרשות לשמירת הטבע והגנים, רשות העתיקות והרשות העירונית שבתחומה נמצא הגן הלאומי.

לפיכך מוצע לקבוע כי יותר להגיש תכנית למגורים בתחום שכונת מגורים שהיתה קיימת ביום הכרזתו של גן לאומי, לרבות השימושים הנלווים לאותה שכונת מגורים. ואולם, נוכח הקשיים הכרוכים בשילוב מגורים בתחומו של גן לאומי והסתירה המובנית בשילוב שני ייעודים אלו, הגשת התכנית תתאפשר רק במקרים ייחודיים ובתנאים הקבועים בחוק המוצע. בין השאר, מוצע לקבוע כי הגשת התכנית תותר רק אם במועד אישור התכנית המייעדת את השטח לגן לאומי היתה קיימת בשטח הגן הלאומי שכונת מגורים והיא לא נגרעה מהתכנית, ורק אם הגן הלאומי נמצא בתחומה של רשות עירונית.

יוזמים: חברי הכנסת נורית קורן, רועי פולקמן, אורי מקלב, שולי מועלם-רפאלי

